

Po Chartě končí i VONS

Anna Šabatová a Petr Uhl vystoupili z Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných

Anna Šabatová a Petr Uhl: „Nebylo jednoduché skončit s tak velkou částí našeho života.“

Odhod dvou zakládajících členů, Petra Uhla a jeho ženy Anny Šabatové, vzbudil ve Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných značný rozruch. Za dobu, co VONS existuje, odešli někteří jeho aktivisté do

exilu, jiní se stáhli do ústraní, ale veřejně se od Výboru nedistancovali dosud nikdo.

„Prozíravé rozhodnutí“

Ani manželé Uhlovi původně nechtěli svůj krok zveřejňovat. Nicméně když se úryvek jejich soukromého dopisu kolegům z VONS na jedinou ocitl na stránkách Haló novin, poskytl P.Uhl vysvětlující rozhovor Rudému právu. Jako důvod odchodu zmínil neshody při tvorbě seznamu zkompromitovaných soudců, svůj nesouhlas s uzákoněním neprohlášenosti trestných činů a především „určitou ideologickou předpojatost, která některým členům VONS brání angažovat se ve věci lidských práv“. Tuto poslední věc ilustroval sta-

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS) vznikl v dubnu 1978 jako občanská iniciativa navazující na Chartu 77. Stedo- val případy trestně stíhaných či vězněných občanů, kteří se stali obětmi policejní a justiční svůle. VONS seznamoval s těmito případy veřejnost i úřady. V roce 1979 byli za podvracení republiky odsouzeni členové VONS Otka Bednářová, Václav Benda, Jiří Dienstbier, Václav Havel a Petr Uhl k několika letům vězení. Během dalších let byli perzekvováni a trestně stíháni další členové, mj. Rudolf Battěk, Petr Cibulka, Jiří Gruntorád, Václav Malý, Jiří a Jan Rumloví. Petr Uhl, duchovní otec VONS, měl spolu se svou ženou Annou Šabatovou největší podíl na práci Výboru. Kromě toho manželé léta organizovali podzemní tisk časopisu INFOCH (Informace o Chartě 77), který pravidelně zveřejňoval sdělení VONS.

noviskem Výboru ke cauze Porybný: „Výbor se a priori odmítl zabývat případem šéfredaktora RP Zdeňka Porybného dříve, než se seznámil s věcnou stránkou celé záležitosti.“

Jiný dlouholetý člen VONS, dnes knihov- ník Pražského hradu Andrej Stankovič si však myslí, že řeči o ideologické předpojatosti nejsou na místě. „Materiály o Porybném přinesla na schůzi VONS Anička Šabatová,“ říká Stankovič. „Petr Uhl se už tenkrát našich schůzek neúčastňoval. Na základě expertizy odborníka nanejvýš kvalifikovaného - bývalého disidentského obhájce JUDr.Milana Hulíka - jsme se rozhodli případem nezabývat. Z hlediska právního i z hlediska pozdějšího soudního rozhodnutí jsme rozhodli správně, neboť případ byl soudem, u něhož byla podána žaloba, odložen. Počínali jsme si tedy prozíra- vě, rozhodli-li jsme se případ nehájit.“ Stankovič tvrdí, že právě P.Uhl se rozhodl vystou- pit z VONS z ideologických důvodů. Podobný

názor má i další člen VONS Karel Freund, i dítě Správy pro cizineckou a pohraniční po- cíi: „Práci VONS chtěl naopak ideologizovat Petr Uhl.“

JUDr.Hulík je toho názoru, že odchod má- želů Uhlových způsobila „polarizovaná po- lítická situace“. Podle M.Hulíka je Petr Uhl čl- věk radikálně levého zaměření, který se d- mnívá, že VONS stojí příliš napravo. „Přito- by se dělení na pravici a levice do práce VON- vůbec nemelo promítat,“ říká JUDr.Hulík.

Dana Němcová, zakládající členka Výbor- je přesvědčena, že každý má právo se svo- bě rozhodnout. „Pokud jde o causu Porybn- tomtu případu jsem se nevěnovala,“ říká D.Němcová.

Bouře ve sklenici vody

Na otázku, zda k neshodám mohlo dojít i p- to, že se někteří členové pokoušeli použít V- bor k prosazení vlastních politických cílů, o- povídá Petruška Šustrová, redaktorka revu Střední Evropa: „Většina lidí, kteří byli d- ochotni dát svou kůži za ty druhé, dnes nes- jí o to, aby bylo jejich jméno používáno v b- jích o politickou moc. VONS ztratil morál- autoritu, jalykoivliv, význam, náplň či- nosti. To, co se děje okolo odchodu dvou z- kládajících členů, je bouře ve sklenici vody.“

Ostatní členové Výboru tak sdílí nebyl Sekretář VONS Jiří Gruntorád se domnívá, i- jeho názor není podstatný. Další člen VON- současný ministr vnitra Jan Ruml, se vůbe- nehodá k odchodu P.Uhla a A.Šabatové vyja- řovat. Jiní aktivisté, jako např. Jiří Dienstbier- nebo Václav Havel, se kvůli zaneprázdněno- stě práci ve Výboru zajímají.

VONS se po listopadu 1989 věnoval přípra- vě amnestie a odvolání zkompromitovaný- soudců. V Uhlově seznamu důvodů figuroval- spory o soudce na čelním místě. K tomu říká A.Stankovič: „Každý člen VONS má právo v- tá. Místo Petra Uhla se schůzce už rok zúčast- ňovala Anna Šabatová, tlumočící jeho názor- a přání, a byla i při konečné redakci seznamu.“

Příliš velká část našeho života

Petr Uhl s námi o odchodu z VONS odmít- mluvit, Anna Šabatová nakonec krátký rozh- vor poskytla.

„Ve VONS jsme působili od roku 1978 a ne- bylo pro nás jednoduché s ním skončit,“ říká

RESPEKT
4
Z DOMOVA
1. - 7.3.193

„Všichni členové, nás nevyjímaje, nebyli totiž schopni reagovat na současnou situaci. Nechtěli jsme z našeho odchodu dělat veřejnou záležitost, náš vysvětlující dopis byl určen pouze kolegům z Výboru.“

Podle některých členů VONS mohlo být tím, kdo poskytl dopis Haló novinám, Petr Cibulka. A Šabatová tuto možnost nevylučuje: „Cibulka mi osobně vadil natolik, že jsem s ním nechtěla být v jedné organizaci. Považuji ho za velmi neslušného člověka.“

Pokud se týká causu Porybný, mluví A.Šabatová o hlubokém nedorozumění: „Nepo- chybují o složitosti tohoto případu, ale měl být prozkoumán. Podle mého názoru neměl být pan Porybný trestně stíhán v situaci, kdy privatizace probíhá způsobem, jakým probíhá. Pro mě je to causa politická. Vybral jednoho člověka, který je navíc šéfredaktor největšího opozičního deníku, je politická záležitost. Měli jsme nepředpojatě říct, co se nám líbí a co ne - to jsme totiž v minulosti uměli.

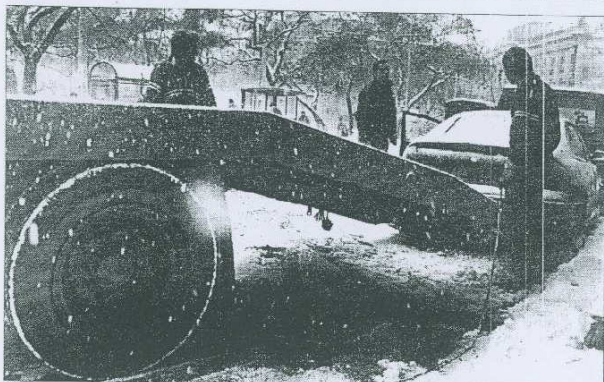
Osobně se mě to velmi dotklo. Jako organiza- ce, která hájí nespravedlivě stíhané, nemůže VONS momentálně obstát. Nechtěla jsem však vystupovat proti svým kamarádům a ne- hodlám to dělat ani v budoucnu.“ Petr Uhl po- dle A.Šabatové hovořil pouze s Rudým právem proto, že se na něj obrátilo v okamžiku, kdy se dozvěděl o zveřejnění dopisu: „Reago- val na to a dál se tím nechtil zabývat. Možná máme nějakou ideologickou předpojatost, ostatně kdo ji nemá, ale nesmí nám bránit

v obraně lidí. Na stránkách tisku jsme to řešit nechtěli, protože je to příliš velká část našeho života.“

MONIKA ELŠÍKOVÁ

foto Ludvík Hradílek

M.Elšíková (1968), stála spolupracovnice Respek- tu.

Ze špatné zaparkování aut se stal pro odtahové firmy zlatý důl. Malokdo totiž ví, že se v mno- ho případech může proti jejich horlivosti úspěšně bránit.
foto Petr Kubín

Zlatá Praha 1

Odtahové služby jednájí občas v rozporu se zákonem

Jen na území Prahy 1 denně hledá mobil „tvorí překážku silničního provozu“ -

firmami, které smejí odtahovat i bez účasti policie, a to z míst, která jsou označena jako vyhrazená parkoviště. Vycházíme přitom z doplňku vyhlášky někdejšího Národního výboru Prahy z roku 1989 o parkování na území hlavního města. Podle ní policista při odtahu asistovat nemusí, protože není potřeba rozhodovat, jestli vůz překáží provozu nebo ne.“ Takový výklad se ale nelíbí pražské prokuratu- re. Od roku 1991 již několikrát upozorňovala obvodní zastupitelstvo i radu Zastupitelstva hl.města Prahy, že vyhláška odporuje ústavní Listině základních práv a svobod. Listina totiž stanoví, že omezení a povinnosti občanů mo- hou být stanoveny pouze zákonem. A vyhlá- ška o parkování má v tomto případě nižší právní sílu.

Žaloba na firmu

Jak se tedy může bránit řidič, jehož automobil odtahová služba naložila a odvezla bez svolení policie? „Můžete tu firmu zažalovat,“ odpoví- dá JUDr.Jiří Urban, vedoucí dozoru v netres- tní oblasti pražské prokuratury. „Pokud jste již zaplatil, žádejte vrácení peněz. A to není všechno. Ve hře je i náhrada škody. Ta může spočívat v tom, že když nebudete mít auto, lze si ho půjčit v půjčkovně a potom to naučovat odtahové službě. Na vašem vyhrazeném par- kovšti nemá samozřejmě nikdo cizí co dělat. Pokud tam ale už je a vy, případně obvodní úřad, objednáte odtah, měli byste ho podle občanského zákoníku také zaplatit a teprve pak peníze chtít po provinilci.“

S tím souvisí i další námitka prokuratury vůči obvodnímu úřadu a „jeho“ odtahovým firmám. Maitelé odtahových aut si totiž často

automobily (vlastníkem je firma Starcar) se- totiž nachází na blízké Štvanici. Po magistra- le trvá cesta jen chvíli, šetří se benzín a vyhra- zenými parkovišti se herničí zóna nabízí skvělé možnosti vydělků.

Horlivost odtahovačů je přece jen omezo- vána. Vyhláška zakazuje nakládat vozy invali- dů nebo se zvířetem v kabině, odtahování po- roučané a s automatickou převodovkou. Všechny „úlovky“ se musí nabídnout do centrá- lní policejní evidence, každá akce je zazname- návána fotograficky. Právě na základě snímků již dvakrát Obvodní úřad Prahy 1 rozhodl o nesprávnosti verdiktu firmy. Ta se pak mu- sela omluvit a vrátit oběti peníze.

Policii zjevně záleží na tom, aby se osm fi- rem, které pracují pro ni, od Intercaru, Star- caru a DM Transportu ve službách Prahy 1 od- líšovalo. Přípravuje proto s nimi novou smlou- vu, v níž by jedou z podmínek bylo i jednotné označování a barva odtahových vozů.

Plivnutí do větru

Minulý úterý rada Zastupitelstva hl.města Prahy rozhodla, že se od prvního března za- čnou používat tzv. „botičky“. Auto vám sice nikdo neodtáhne, pouze s ním nebudete moci díky konstrukci na kolu odjet. Zaplatíte blo- kovou pokutu za špatné parkování plus za sundání botičky šest set v případě osobních vozů a dvanáct set korun u autobusů, náklad- ních automobilů a přívěsů. Práci bude provádět Technická správa komunikací (TSK) spo- lečně s policiisty.

Ani to ale zřejmě neznamená ohrožení prosperity odtahových firem. Botičku lze totiž nasadit pouze v případě, že auto nebo to-
1